

“L'antiga Corona d'Aragó és una regió econòmica real”

Miquel Alenyà,
director gerent de la
Fundació Sa Nostra
de la Caixa de Balears,
ha estat el coordinador
d'un estudi sobre
la interdependència
econòmica entre
l'Aragó, Catalunya,
el País Valencià
i les Illes Balears.
El resultat:
es tracta d'una regió
econòmica nítida,
diferenciada de la resta
de l'estat, que es
desenvolupa al marge
de política i ideologia.

L estudi té un nom llargament descriptiu: *Aproximació a l'anàlisi de les relacions econòmiques entre Aragó, Illes Balears, Catalunya i Comunitat Valenciana: àmbit de l'antiga Corona d'Aragó*. L'han fet entre les caixes d'estalvis més importants, amb alguna absència, i a instàncies dels presidents dels parlaments de cada comunitat. En l'acte de presentació pública i institucional, la presidenta de les Corts Valencianes (PP) no hi assistí. No és estrany, si es té en compte l'impacte del que significa el que constata per primera vegada l'estudi: que dins l'estat hi ha una regió econòmica, formada a partir del segle XIII, que manté una personalitat diferent i interdependent entre si, i que es desenvolupa a pesar dels intents polítics d'anorrear-la duts a terme durant segles. Com ara mateix, sense anar més lluny.

—És aquest un estudi original, per la col·laboració que implica entre tantes caixes d'estalvis?

—L'estudi va nàixer de l'acord dels quatre presidents dels Parlaments [d'Aragó, el País Valencià, Catalunya i les Illes Balears], a Ciutadella, l'any passat. Es va acordar fer un estudi de tipus econòmic, designar el president del Parlament de les Illes Balears com a impulsor i responsable, i es va acordar també encomanar l'estudi als serveis d'estudis de les caixes d'estalvis amb seu a les quatre comunitats. Nosaltres ens trobam que ens cridaren, i la col·laboració es presta.

—I quines caixes són?

—A Catalunya es demana la col·laboració de la Federació de Caixes d'Estalvis que designa els serveis d'estudis de La Caixa i de Caixa Catalunya; per la part valenciana hi ha resposta positiva de la CAM [Caixa d'Estalvis del Mediterrani]; Ibercaja, d'Aragó; i Sa Nostra, de Balears. I comptam amb la col·laboració excel·lent del catedràtic de la Universitat Autònoma de Barcelona Josep Oliver i Alonso.

—L'altra caixa valenciana, Bancaixa, no hi participa?

—No. Hi participa només amb molta intensitat la CAM.

—No hi volgué participar Bancaixa?

—És cosa de l'àmbit valencià i jo no ho sé.

—Curiosament, tot i ser un acord pres de manera conjunta entre els quatre parlaments, a la presentació institucional, esdevinguda a Barcelona, no hi va anar la presidenta de les Corts Valencianes, Marcela Miró.

—No, no hi va ser, però ha estat en contacte permanent amb els altres presidents. Les raons de la seva absència són qüestions alienes a l'estudi. Això no implica que ella no s'hi faci solidària. De fet, la decisió de l'estudi es va prendre en una reunió a la qual ella va assistir i en què va donar el seu vot favorable.

—És inevitable pensar en consignes polítiques.

—Són raons d'oportunitat política relacionades amb el moment actual.

El que val és la participació activa de les Corts Valencianes en l'estudi i el contacte permanent amb els altres presidents.

—Entrem en l'estudi. L'àmbit és, en part, allò que es diu l'Arc Mediterrani; és així?

—L'Arc Mediterrani és diferent geogràficament, perquè arriba més al nord i més al sud i no engloba Aragó. Almenys en alguna de les seves versions. Jo diria que es pot parlar d'Arc Mediterrani, però diríem que l'àmbit de l'antiga Corona d'Aragó és el nucli dur, per dir-ho d'alguna manera, i que té una entitat pròpia que la diferencia de la resta.

—Podria fer un extracte de l'estudi, molt breu, una presentació?

—Les quatre comunitats formen una regió econòmica nítida.

L'estudi analitza aspectes de caràcter general i, a partir d'això, tria un aspecte i l'aprofundeix. Aquest aspecte és el de l'intercanvi de mercaderies, que és estudiat amb molta profunditat, com no s'havia fet mai, entre les quatre comunitats i la resta de l'estat espanyol.

—Quin resultat dona l'estudi?

—Que l'intercanvi de mercaderies d'Aragó a Catalunya, i viceversa, és intensísim; que la mateixa relació entre Catalunya i València també és molt important, i viceversa, i que les relacions són igualment importants entre Catalunya i Balears, si bé en aquest cas unidireccionals des del Principat cap a les Balears.

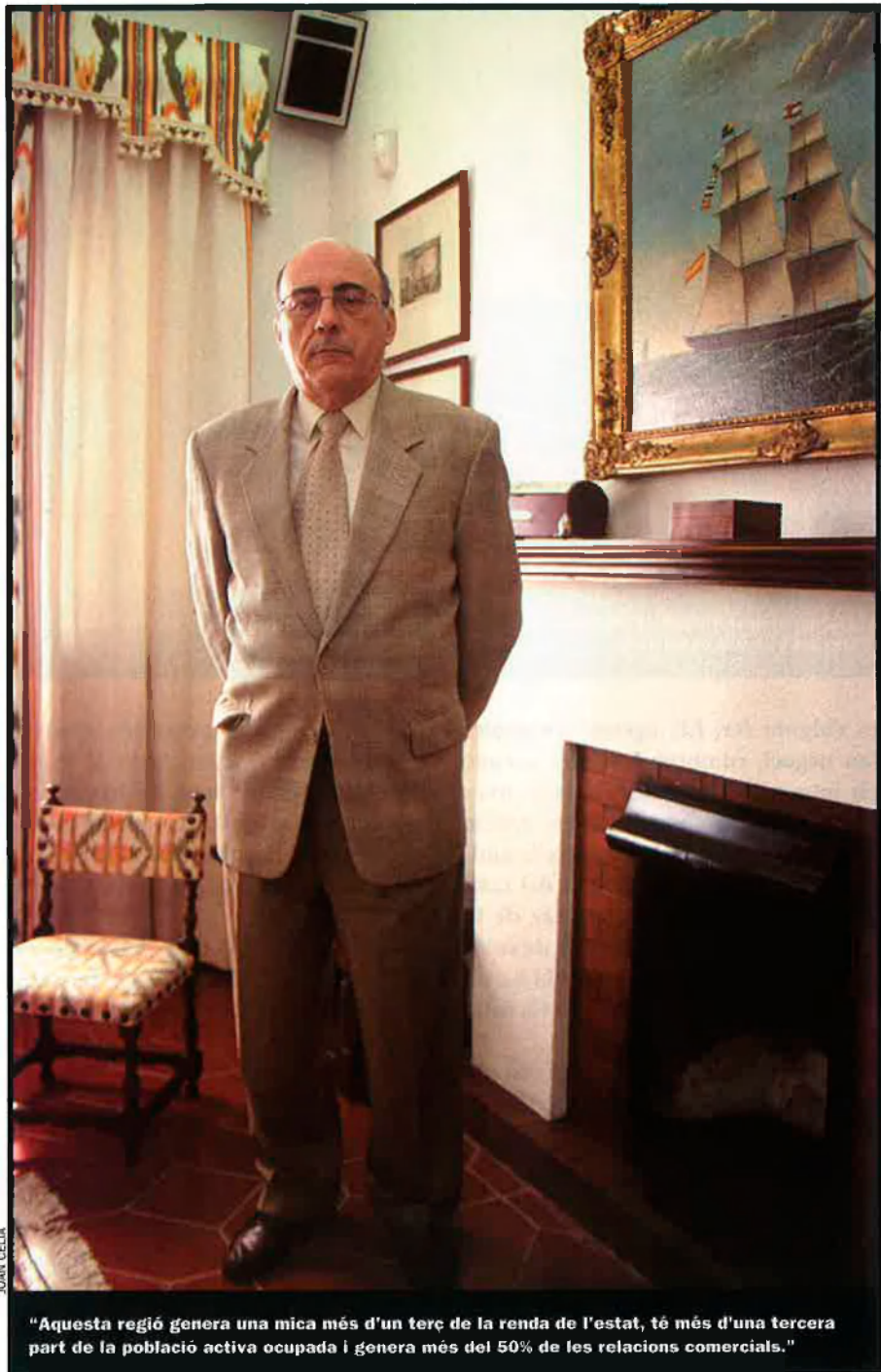
—Catalunya, doncs, és el punt nuclear.

—Més que parlar d'un punt nuclear, es parla de tres eixos, que és com ho defineix l'estudi. Tota aquesta xarxa d'interrelacions comercials, de béns, s'estableix en tres eixos: Aragó-Catalunya-Aragó, Catalunya-València-Catalunya, i Catalunya-Balears, i després amb una xarxa de relacions de menor nivell que s'estenen dins la relació general com una teranyina.

—Una regió econòmica clara.

—Completament. Una regió interdependent en si mateixa.

—Aquesta regió econòmica, com es relaciona, amb la mateixa variable, amb la resta de l'estat?

"Aquesta regió genera una mica més d'un terç de la renda de l'estat, té més d'una tercera part de la població activa ocupada i genera més del 50% de les relacions comercials."

"L'antiga Corona d'Aragó és una regió interdependent en si mateixa"

—Genera una mica més d'un terç de la renda de l'estat, té més d'una tercera part de la població activa ocupada i genera més del 50% de les relacions comercials.

—És un estudi econòmic, però les implicacions ideològiques i polítiques són evidents.

—Això és un estudi econòmic, de relacions econòmiques, que va més enllà de les ideologies i de les polítiques que

Segons Miquel Alenyà, "l'estudi detecta una tendència al creixement de les interrelacions entre les quatre comunitats".

es vulguin fer. Els agents econòmics fan negoci, compren i venen, perquè els interessa, i al marge dels avatars polítics que hi pugui haver. Estam parlant d'una realitat que no s'impulsa des de la política, sinó des del món privat de l'empresa. A darrere de la decisió d'un empresari català de comprar mercaderies aragoneses hi ha un càlcul econòmic d'acord amb els interessos d'aquell empresari.

—El poder polític en queda al marge?

—És una realitat purament econòmica que depèn de molts milers d'agents econòmics.

—Una realitat que es crea, diguem-ho així, de manera "natural"?

—Sí, i que no es coneixia abans de fer l'estudi; a més, la conclusió és clara: som una regió econòmica amb interdependències fortes.

—Seria lògic que una regió econòmica diguem-ne natural tengués un impuls polític que l'ajudàs a desenvolupar-se, per exemple, quant a infraestructures?

—És molt important que les infraestructures responguin als moviments espontanis dels agents econòmics. Evidentment, si no hi ha bones carreteres entre Barcelona i Saragossa, es dificultarà... Sí, és clar que és així.

—I són adequades, les existents, per ajudar a desenvolupar aquesta regió?

—Les que hi ha permeten el nivell d'interrelació existent, però si es millorassin evidentment hi hauria un salt qualitatiu cap endavant de tota la regió; es veurien impulsats els milers d'agents econòmics en la seva activitat, sí.

—Si l'estat té una clara concepció radial quant a la definició de la xarxa de comunicacions, això no afavoreix aquesta regió...

—No l'afavoreix. És clar que l'estructura radial, amb centre a Madrid, que segueix el disseny de velles carreteres, després trens, després noves carreteres, autopistes... Tot això no impulsa aquesta regió. Però malgrat això hi ha una realitat que s'imposa per si mateixa, que és el fet que les decisions que afecten aquests milers d'agents econòmics dels quals parlem es continuen prenent d'acord amb els

“Hi ha voluntat clara i explícita d'actualització, de seguiment continuat”

interessos propis, i creen una regió econòmica ben definida, singular i ben articulada, com és la de l'antiga Corona d'Aragó.

—Tot i això, és evident l'intent de crear altres regions econòmiques per interès polític, amb l'objectiu hipotètic d'anul·lar aquesta realitat...

—No les hem estudiades. El que puc dir és que la regió econòmica de l'antiga Corona d'Aragó és una realitat. I ho és al marge de determinats dirigents [polítics]. L'economia imposa aquesta realitat no per cap altra raó que no sigui la conveniència i oportunitat.

—Les relacions internes d'aquesta regió estan amenaçades, s'intensifiquen... Quin pot ser el futur?

—L'estudi detecta una tendència al creixement de les interrelacions entre les quatre comunitats. És una regió més dinàmica que la resta de l'estat, i que creix més.

—L'existència d'aquesta regió econòmica es podria resseguir fins a la mateixa existència política de la Confederació catalanoaragonesa?

—Possiblement sí. De fet, hi ha relacions que coneixem intenses des del segle XIII, altres de més tardanes, però sí que hi ha fluxos de relació, és clar. Tot i que és evident que la gran intensificació de les relacions és determinada pel boom econòmic dels anys seixanta del segle XX, als territoris que ara són les quatre comunitats autònomes.

—És estrany constatar que una realitat així hi és, però que ha estat completament desconeguda fins aquest moment, fins i tot pels mateixos creadors d'aquesta xarxa: els agents econòmics. Dit d'una altra manera; la creen, la practiquen, però la desconeixen com a realitat global.

—Doncs sí, així és. Podríem dir que un empresari valencià dirà que "jo aconseguisc vendre molt a Catalunya", però no dirà "la Comunitat Valenciana ven molt a Catalunya". Aquest milers d'agents econòmics tenen perspectives personals i individualitzades, no perspectives de conjunt. Aquesta última només es pot aportar amb estudis.

— Com el que han fet vostès.

— Sí. És un estudi nou en aquest sentit i obre línies d'investigació força interessants. De fet, una vegada que els presidents dels parlaments el van veure, varen considerar oportú mantenir oberta aquesta línia d'investigació.

— Es complementarà amb nous estudis?

— Sí, hi ha voluntat clara i explícita d'actualització, de seguiment continuat.

— L'estudi és d'intercanvi de mercaderies. I els serveis?

— S'haurà d'estudiar, perquè òbviament és molt important. En aquest cas no ho vam fer per raó de temps, perquè teníem un termini de finalització ben marcat. L'intercanvi de serveis està pendent, i dins el desig dels presidents dels parlaments de donar continuïtat a aquest estudi, es planteja el fet d'estudiar l'intercanvi de serveis, així com les infraestructures, el turisme...

— I la balança fiscal?

— És una altra part que cal estudiar. Ens hem fixat en la balança comercial que està equilibrada. De tota manera, si fem estudis sectorials a partir d'ara crec que s'hauran d'establir prioritats, i la balança fiscal no crec que ho sigui. Més aviat, és més prioritari estudiar els serveis i les infraestructures.

— Incidint en el tema de les infraestructures, si analitzem les noves inversions fetes pel Govern central, no semblen anar en la direcció d'afavorir aquesta regió, precisament.

— No.

— Aquesta regió econòmica és negada, per tant, des del conservadorisme polític o, si més no, se la intenta obviar o perjudicar?

— No crec que ningú la negui. L'estudi s'ha presentat fa més d'una setmana i ningú no l'ha negat. És un estudi empíric. Definim una realitat que existeix, al marge de les discussions polítiques. Aquest és un estudi fet amb rigor i seriositat, que aporta informació nova, que no es tenia. Això és el que importa.

Miquel Payeras

Gandia del 2 al 6 d'octubre de 2002

fira i festes

AJUNTAMENT DE GANDIA

2 Estopa

M^a del Mar Bonet

3 Juan Benito

Festa Tubular Dance

Rafael Álvarez El Brujo

4 Rosa

Rafael Amargo

5 Dover

Faemino y cansado

Venda d'entrades a la Casa de la Marquesa a partir del 16 de Setembre